Hilversum Mediastad

Bijlage 4: Matrix van voordelen en nadelen van de zero-emissiezone Centrum Hilversum

Voordelen	Nadelen

Luchtkwaliteit
• Deze maatregel verbetert de luchtkwaliteit:
  ○ de CO_2-reductie wordt ingeschat op 3,4 kiloton per jaar Deze reductie staat gelijk aan wat circa 130.000 bomen gemiddeld per jaar opnemen.
  ○ Het levert een vermindering van uitstoot van roet (-35%) en stikstof(di)oxide (-30%) op. Roet is een kankerverwekkende stof en stikstof(di)oxiden zorgen voor luchtwegklachten en astma-aanvallen.
  ○ voor fijnstof gaat het om een effect van -9% (PM_{10}) en -2% ($PM_{2,5}$). Afname van fijnstof zorgt voor minder gezondheidsklachten (hoesten, benauwdheid, verminderde longfunctie, hart- en vaataandoeningen) en vroegtijdige sterfte.
• Met het Actieplan Luchtkwaliteit zet de gemeente Hilversum in op een verbetering van de luchtkwaliteit. In het Actieplan is een breed pakket aan maatregelen opgenomen, waaronder de zero-emissiezone.
• Nederland heeft een slechte luchtkwaliteit en scoort, op Malta na, het slechtst in Europa. Recente uitspraak van rechtbank Den Haag (22 jan 2025) leidt ertoe dat het Rijk meer moet doen om stikstofdoelen te halen.
	Aanschafkosten van elektrische vervoermiddelen voor ondernemers en organisaties
	• Ondernemers en organisaties die nu nog fossiel rijden (benzine, diesel) moeten (op termijn) elektrische voertuigen aanschaffen. De aanschafkosten van elektrische voertuigen zijn hoger. Wel zijn de onderhoudskosten en 'benzine'kosten lager.
	• Een deel van de ondernemers en organisaties kan de hogere aanschafkosten niet zelf dragen.
	• Sommige ondernemers en organisaties hebben vrij recent geïnvesteerd in nieuwe niet-elektrische voertuigen en zullen eerder, voordat een voertuig afgeschreven is, moeten overstappen naar een elektrisch voertuig met hogere aanschafkosten.
	Beschikbaarheid van (specifieke) elektrische voertuigen
	• De markt voor elektrische voertuigen is in ontwikkeling, maar niet alle soorten voertuigen zijn op dit moment beschikbaar.
	• Ook zijn levertijden van elektrische voertuigen soms langer zijn dan fossiele voertuigen.
	• Niet alleen ondernemers en organisaties, maar ook de gemeente zelf heeft hiermee te maken.

Effectiviteit • De stad Utrecht heeft voor de Beleidsnota Luchtkwaliteit (vastgesteld op 25 januari 2025) onderzoek laten doen naar de effectiviteit van een groot aantal maatregelen. Verkeer is een van de grootste bronnen van luchtvervuiling. • Andere maatregelen die nog niet in Hilversums beleid zijn opgenomen en een effect kunnen hebben zijn: invoer van een milieuzone voor personenvervoer, het verbieden van roken (rookvrije stad), het verbieden van stoken (stookverbod in de stad) en het verbieden van vuurwerk (lokaal of landelijk verbod). • Deze maatregelen zullen naar verwachting minder draagvlak kennen dan een zero-emissiezone.	*Kosten landelijke ontheffingen en vrijstellingen* • Sommige ondernemers of organisaties kunnen een (landelijke) ontheffing aanvragen. Hieraan zijn echter kosten verbonden. Een aanvraag kost 100 euro. • Sommige ondernemers of organisaties kunnen een dagontheffing aanvragen. Deze geldt voor maximaal 12 dagen per jaar. Dit zal niet altijd een oplossing zijn. • Sommige ontheffingen worden toegekend voor een periode van 1 jaar, terwijl de behoefte langer kan zijn. • Inwoners van het centrum die een bestelwagen of vrachtwagen hebben aangepast voor een handicap kunnen een ontheffing aanvragen. Hieraan zijn echter kosten verbonden. Het gaat om 100 euro.
Gezondheid • RIVM stelt dat aanpak van lokale bronnen, zoals het verkeer naar en in het centrum, substantiële lokale gezondheidswinst kan opleveren voor bewoners, ondernemers en bezoekers van het centrum. Net als voor bewoners die wonen langs de toegangswegen. • Vooral kinderen, ouderen en patiënten met hart- en vaatziekten en longaandoeningen zijn kwetsbaar voor luchtvervuiling.	*Effectiviteit* • De zone heeft betrekking op het gebied binnen de Centrumring, dus zonder de Centrumring zelf. De maatregel is daardoor minder effectief. • Door overgangsregelingen, vrijstellingen en ontheffingen mogen sommige ondernemers en organisaties alsnog rijden met fossiele voertuigen, waardoor de maatregel minder effectief is.

• Een gezonde leefomgeving werkt preventief en draagt bij beheersing van stijgende zorgkosten.	• De zero-emissiezone op zichzelf is onvoldoende om de luchtkwaliteit op het niveau van de WHO-advieswaarden te brengen.
Geluid • De maatregel reduceert de geluidsoverlast. Elektrische voertuigen zijn veel stiller dan de benzine- of dieselvariant. • In het Actieplan Geluid 2024-2029 van de gemeente Hilversum is aangegeven dat wegverkeer de belangrijkste bron van geluidsoverlast is en dat Centrumbewoners van alle bewoners in Hilversum de meeste geluidsoverlast ervaren.	*Laadinfrastructuur en netcongestie* • Elektrische voertuigen hebben (vooralsnog) een beperkter bereik dan fossiele voertuigen. Dit betekent dat men vaker moet laden. Dit kost tijd. • Meer elektrisch vervoer betekent een grotere behoefte aan laadinfrastructuur. • Uitbreiding staat in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit. Uit Congestiemanagementonderzoek van Tennet blijkt dat nieuwe laadpalen op dit moment gewoon kunnen worden aangesloten. Netbeheerders kunnen echter niet garanderen dat dit zo blijft. Netcongestie blijft komende >10 jaar een thema.
Draagvlak • Via bijeenkomsten en overleggen zijn zorgen van lokale ondernemers en organisaties in beeld gebracht, zodat hierop kan worden ingespeeld, door o op De Gijsbrecht geen zone in te voeren; o aanpassing van de zone: alleen het Centrum en Marktplein pas nadat de Centrumring is verlegd. o aanpassing van de invoeringsdatum naar 1 aug 2027 om ondernemers en organisaties extra tijd te geven om de overstap te maken; o de mogelijkheid van maatwerk via onder andere de hardheidsclausule. De omvang van het wagenpark is te overzien: 83 voertuigen staan geregistreerd in het centrum.	*Draagvlak* • Tijdens de participatiebijeenkomsten bleek dat er onder ondernemers en organisaties weerstand bestaat tegen de zero-emissiezone. • Daarbij werd ook gewezen op andere maatregelen, zoals de uitbreiding van betaald parkeren. • Ook zijn ondernemers en organisaties vaak nog onvoldoende bekend met de specifieke mogelijkheden om onevenredige economische nadelen te beteugelen, bijvoorbeeld bij aanstaande pensionering.
Brancheverenigingen • Brancheverenigingen zijn voorstander van de invoering van zero-emissiezones. Dat zijn onder andere Ondernemend Nederland, Techniek Nederland, Evofenedex, de ondernemersvereniging voor handel en logistiek, Branchevereniging Transport en Logistiek Nederland, autobranchevereniging RAI.	*Kabinet* • Het kabinet kwam afgelopen jaar in verzet tegen de eerder afgesproken invoering van de zero-emissie zones in steden vanwege zorgen over kosten voor ondernemers, levertijden en de beschikbaarheid aan laadinfrastructuur.
Andere steden • In het Klimaatakkoord is afgesproken dat minimaal 30 grote(re) steden een zero-emissiezone invoeren. • Per 1 jan 2025 hebben 14 steden (o.a. Amsterdam, Amersfoort, Utrecht) een zero-emissiezone ingevoerd. Diverse andere steden volgen komende jaren. • Hilversum kan leren van de ervaringen in deze steden. • Doordat veel steden een zero-emissiezone invoeren wordt de markt voor elektrische bestelbussen en elektrische vrachtwagens gestimuleerd.	*Andere steden* • Niet alle grote(re) steden hebben plannen voor van een zero-emissiezone, zoals Emmen, Lelystad, Alkmaar en Oss. • Diverse andere steden voeren pas later een zero-emissiezone in, zoals Almere vanaf 2028.
Betrouwbaarheid • De gemeente geeft uitvoering aan/sluit aan op genomen internationale, landelijke en gemeentelijke besluiten, zoals klimaatakkoord, Omgevingsvisie, Uitvoeringsprogramma Mobiliteit, Gebiedsagenda Centrum, Actieplan Luchtkwaliteit, Actieplan Geluid, startnotitie Gezondheidsbeleid.	*Handhaving* • Handhaving is nodig. ANPR-camera's en/of de scan-auto roept vragen en twijfels op over de privacy. • Deze moet worden uitgevoerd conform de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dit vraagt aandacht en nadere uitwerking, o.a. via een DPIA (Data Protection Impact Assessment).

• De gemeente toont hiermee betrouwbaarheid van bestuur, waarbij ondernemers die zich al hebben voorbereid op de invoering niet worden benadeeld.	